

N:r 49.

Af herr **Berg, Gustaf Axel**, angående skrifvelse till Konungen i fråga om anordnande af en eller två kreditanstalter för tillgodoseende af kommuners och vissa fastighetsägares lånebehof.

Vid innevarande riksdag hafva motioner väkts dels af herrar Trapp i Första Kammaren och Rune i Andra Kammaren om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inrättande genom statens försorg af en allmän statsgaranterad lånekassa för rikets kommuner, dels af herr Hägglund i Första Kammaren om anslag för åvägabringande af utredning i fråga om upprättande af en hypoteksbank för rikets städer och med dem jämförliga samhällen, dels ock slutligen af herr Jeansson i Kalmar m. fl. i Andra Kammaren om skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning, under hvilka villkor allmänna hypotekskassan för Sveriges städer skulle kunna af staten erhålla en grundfond å exempelvis trettio (30) millioner kronor i af staten utgifna räntebärande obligationer för att därigenom sättas i stånd att på fullt tillfredsställande sätt tillgodose kommunernas och fastighetsägarnes i städer och stadsliknande samhällen lånebehof.

I dessa motioner har på ett tydligt och öfvertygande sätt påvisats, att för ett effektivt ordnande af kommunernas och fastighetsägarnes i städer och med dem jämförliga samhällen kreditförhållanden statens understöd är af behovet påkalladt, liksom ock att detta understöd kan af staten lämnas utan någon uppoffring eller risk, om därför väljes den form, i hvilken staten tidigare lämnat hypoteksbanken sin garanti.

Om sistnämnda förhållande torde nog alla kunna vara ense, likasom ock därom att, på samma sätt som det förut pröfvats vara ett viktigt statsintresse att medelst statsgaranti åstadkomma billiga amorteringslån åt fastighetsägare på landet, det ock måtte vara ett lika viktigt statsintresse

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 23 Häft. (N:o 49.)

att medverka därtill, att rikets kommuner, landstingen däri inbegripna samt fastighetsägare i städerna erhålla amorteringslån eller andra längre lån på fördelaktigaste villkor.

Däremot äro nog meningarna delade, när det gäller frågan, huruvida det skulle vara lämpligt att öfverlämna tillgodoseendet af kommunernas och nyss nämnda fastighetsägares kreditbehof åt *en* gemensam kreditanstalt eller åt *tvenne*.

För min del hyser jag visserligen den åsikten, att det väl skulle kunna genomföras att anförtro denna dubbla uppgift åt *en* kreditanstalt, och att det därvidlag vore mest praktiskt att utvidga och ombilda den anstalt, som redan enligt sitt reglemente har denna uppgift, nämligen allmänna hypotekskassan för Sveriges städer, så att den, utrustad med statens garanti på samma sätt som hypoteksbanken, skulle kunna på ett fullt effektivt sätt, och vida bättre än hittills, då den varit i saknad af dylik garanti, tillgodose de berättigade låneanspråk, som på densamma kunna ställas.

Einellertid inser jag mycket väl, att mot detta sammanförande af två i många afseenden skilda grupper af låntagare vissa invändningar kunna göras, och tror jag därför det vara bäst att åt en af Kungl. Maj:t anordnad utredning öfverlämna besvarandet af frågan om lämpligheten af en gemensam eller två skilda kreditanstalter för kommunernas och stadsfastigheternas lånebehof.

Och tillåter jag mig fördenskull vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda,

dels huruvida och under hvilka villkor allmänna hypotekskassan för Sveriges städer skulle kunna af staten erhålla, i af staten utgifna räntebärande obligationer, en grundfond af sådan storlek, att hypotekskassan därigenom sattes i stånd att på ett tillfredsställande sätt tillgodose kommunernas och fastighetsägarnes i städer och med dem jämförliga samhällen lånebehof, *dels ock*, om denna utredning skulle gifva vid handen, att dessa lånebehof ej lämpligen kunna tillgodoses af en för dem gemensam kreditanstalt, *huruvida och på hvilka villkor* staten skulle kunna på nyss angifna sätt garantera *såväl* en lånekassa för rikets kommuner *som äfven* allmänna hypotekskassan för Sveriges städer för att

Motioner i Första Kammaren, N:o 49.

sätta dem i stånd att på ett fullt effektivt sätt fylla, den förra kommunernas, och den senare fastighetsägarnes i städer och med dem jämförliga samhällen kreditbehof.

Stockholm den 10 mars 1908.

Gustaf Berg.
